

Szkoła Podstawowa im.ks.Jana Twardowskiego w Tylmanowej

**WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2021/2022**

Nauczyciel prowadzący: Izabela Kurnyta

WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

ZASADY OGÓLNE

1. Warunki i sposoby oceniania z języka polskiego są zgodne ze Statutem Szkoły Podstawowej im. ks.Jana Twardowskiego w Tylmanowej.

2. Ocenie podlegają wszystkie obszary aktywności ucznia:

- postawa,
- słuchanie i mówienie,
- pisanie,
- czytanie,
- odbiór tekstów kultury,

- nauka o języku i ortografia.

3. Sprawdziany są obowiązkowe. Jeżeli uczeń jest nieobecny na sprawdzianie, pisze pracę w terminie uzgodnionym wcześniej z nauczycielem.

4. Kontrola i ocena stopnia opanowania materiału obejmuje treści omówione na lekcjach.

5. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny z pracy pisemnej i sprawdzianu tylko raz i musi to zrobić w ciągu tygodnia od oddania prac. Po tym terminie poprawa oceny jest niemożliwa.

6. Ocenę śródroczną i końcoworoczną wystawia się na podstawie ocen bieżących zdobytych w czasie całego okresu. Ocena taka nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących.

7. Na każdą lekcję uczeń przynosi podręczniki, zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń oraz inne potrzebne przybory i materiały. Ich brak jest równoznacznym z nieprzygotowaniem do lekcji.

8. Nieprzygotowanie do lekcji uczeń może zgłosić dwa razy w semestrze przed rozpoczęciem zajęć. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac klasowych, sprawdzianów, recytacji i terminów opracowania lektur.

9. Brak zadania domowego jest równoznacznym z nieprzygotowaniem do lekcji.

10. Brak prac domowych nie może być tłumaczony nieobecnością ucznia w szkole (z wyjątkiem długiej choroby).

11. W przypadku krótkiej nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnienia braków w ciągu tygodnia. W przypadku dłuższej nieobecności termin uzupełnienia braków uczeń uzgadnia z nauczycielem.

12. Zeszyt przedmiotowy powinien być podpisany i prowadzony estetycznie. Obowiązują marginesy, daty, tematy i notatki z lekcji. Oceniana jest także poprawność wypowiedzi pod względem językowym, ortograficznym, interpunkcyjnym, a także estetyka i grafika zapisu.

13. Uczeń ma obowiązek przeczytania w wyznaczonym terminie lektury obowiązkowe. Ze znajomości treści lektury otrzymuje ocenę (wypowiedź ustna, kartkówka, sprawdzian).

14. Na ocenę końcową pracujemy cały rok szkolny!!!

Sposoby udostępniania informacji o ocenach:

- Konsultacje z rodzicami .
- Zebrania rodziców.
- Informacje w zeszycie przedmiotowym lub w zeszycie ćwiczeń oraz w e- dzienniku .

OCENIE PODLEGAJĄ:

- sprawdziany wiadomości i umiejętności ,
- sprawdzian diagnostyczny w klasie IV i VII,
- arkusze egzaminów próbnych w kl.VIII,
- prace domowe - ustne i pisemne,
- dyktanda ortograficzne,
- badanie techniki czytania,
- recytacja wiersza lub fragmentu prozy,
- znajomość lektur,
- umiejętność pracy w grupie,
- wykonywanie prac dodatkowych,
- udział w konkursach,
- kartkówki z 3 ostatnich lekcji,
- wypowiedzi ustne,
- prace pisemne wykonywane na lekcji,
- praca na lekcji.

KRYTERIA OCENY

Dyktanda ortograficzne

- błędy pierwszorzędne to pisownia z u, ó, rz, ż, h, ch, wielką i małą literą, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy; pozostałe błędy są drugorzędne

- dwa błędy II stopnia = 1 błąd pierwszorzędny
- 4 błędy interpunkcyjne = 1 błąd pierwszorzędny

ocena	liczba błędów
celująca	bezbłędne
bardzo dobry	1 błąd pierwszorzędny
dobry +	2 błędy pierwszorzędne
dobry	3 błędy pierwszorzędne
dostateczny +	4 błędy pierwszorzędne
dostateczny	5 błędów pierwszorzędnych
dopuszczający +	6 błędów pierwszorzędnych
dopuszczający	7 błędów pierwszorzędnych
niedostateczny	8 i więcej błędów

Dyktanda (dyslektycy)

ocena	liczba błędów
--------------	----------------------

celujący	0-1 błąd pierwszorzędny
bardzo dobry	2 błędy pierwszorzędne
dobry +	3 błędy pierwszorzędne
dobry	4 błędy pierwszorzędnych
dostateczny +	5 błędów pierwszorzędnych
dostateczny	6 błędów pierwszorzędnych
dopuszczający +	7 błędów pierwszorzędnych
dopuszczający	8 błędów pierwszorzędnych
niedostateczny	9 i więcej błędów

Testy, sprawdziany, kartkówki

-wg ustalonej przez nauczyciela punktacji

Punktacja:

0 – 29 % ndst.

30 – 39 % dop.

40-49 % dop.+

50 – 59 % dst.

60-69 % dst.+

70-79 % db.

80-89% db+

90- 95 % bdb.

96% - 100% cel.

Recytacja

- opanowanie pamięciowe materiału
- interpretacja głosowa
 - przestrzeganie interpunkcji
 - intonacja
 - dykcja
 - tempo
 - oddanie głosem nastroju utworu
 - postawa

Czytanie

- tempo
- dykcja
- akcent
- intonacja
- przestrzeganie interpunkcji

Wypowiedzi ustne

- zgodność z tematem
- wyczerpanie tematu
- zainteresowanie słuchaczy
- rzeczowość
- poprawność językowa
- wyraźna, staranna i wyrazista mowa

KRYTERIA OCENIANIA RÓŻNYCH FORM WYPOWIEDZI

PRZEPIS:

- podanie składników
- podanie informacji o kolejnych czynnościach
- jednolita forma (bezokoliczniki lub tryb rozkazujący)
- poprawność językowa
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna

INSTRUKCJA:

- w punktach – podanie informacji o kolejnych czynnościach
- jednolita forma
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- poprawność językowa

OGŁOSZENIE / ZAWIADOMIENIE

- zgodność z tematem
- zawarcie niezbędnych informacji
- zwięzłość, zrozumiałość
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna

- poprawność językowa
- zgodność z formą

ZAPROSZENIE

- podanie informacji (kto?, kogo?, na co?, gdzie?, kiedy?)
- świadomy dobór słów w celu zaproszenia kogoś
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- poprawność językowa
- zgodność z formą

KARTKA POCZTOWA Z POZDROWIENIAMI

- treść zawierająca pozdrowienia i wrażenia
- podpis, miejscowość, data
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- poprawność językowa
- poprawny adres (imię i nazwisko, ulica, nr, kod, miejscowość)

ŻYCZENIA

- treść życzeń (podanie kto?, komu?, z jakiej okazji?, czego życzy?)
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- poprawność językowa

- prawidłowy adres

DIALOG

- forma zapisu
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- poprawność językowa
- zgodność z tematem
- uzupełnienia dialogowe, dodatkowe informacje
- estetyka zapisu

PLAN WYDARZEŃ

- jednolita forma
- zawarcie niezbędnych informacji
- ułożenie ich w kolejności chronologicznej
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- poprawność językowa

LIST

- forma – podanie miejscowości, daty, nagłówka, podpisu
- zgodność z tematem
- rozwinięcie tematu

- spójna kompozycja
- poprawność ortograficzna
- poprawność interpunkcyjna
- poprawność językowa
- estetyka, akapity

OPOWIADANIE

- zgodność z tematem
- rozwinięcie tematu
- kompozycja
- spójność i logika wypowiedzi
- poprawność językowa i stylistyczna
- jednorodność czasu
- poprawność ortograficzna
- poprawność interpunkcyjna
- estetyka, akapity

OPIS

- opis bogaty treściowo, wiele nazw i określeń
- opis ubogi treściowo

- kompozycja
- logika i spójność wypowiedzi
- poprawność językowa i stylistyczna
- jednorodność czasu
- poprawność ortograficzna
- poprawność interpunkcyjna
- estetyka, akapity

SPRAWOZDANIE

- zawarcie niezbędnych informacji
- chronologiczna relacja z przebiegu wydarzeń
- ocena własna wydarzenia
- kompozycja
- logika i spójność wypowiedzi
- poprawność językowa i stylistyczna
- poprawność ortograficzna
- poprawność interpunkcyjna
- estetyka, akapity

CHARAKTERYSTYKA

- opis bogaty treściowo, wiele określeń, stosowanie przymiotników i nazw cech
- opis ubogi treściowo
- uzasadnienie, podawanie przykładów
- kompozycja
- logika i spójność wypowiedzi
- poprawność językowa i stylistyczna
- poprawność ortograficzna
- poprawność interpunkcyjna
- estetyka, akapity

STRESZCZENIE

- zawarcie najistotniejszych informacji
- zwięzłość, rzeczowość
- kompozycja
- logika i spójność wypowiedzi
- jednorodność czasu
- poprawność językowa i stylistyczna
- poprawność ortograficzna
- poprawność interpunkcyjna

- estetyka, akapity

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI – OCENY ŚRÓDROCZNE

	Wymagania				
	Konieczne (ocena:dopuszczający)	Podstawowe (ocena:dostateczny)	Rozszerzone (ocena:dobry)	Dopełniające (ocena:bardzo dobry)	Ponadprogramowe (ocena:celujący)
I.Kształcenie literackie i kulturowe	-wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu -dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej	-omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu -wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach	-porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach epickich -analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy różnorodnych tekstów literackich -analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich	-interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym -podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych -rozpoznaje literackie gry z konwencją
	-zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> -wymienia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego	-odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości -omawia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego -zna pojęcia: <i>literatura fantastycznonaukowa</i> i <i>fantasy</i>	-odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości -wyjaśnia znaczenie elementów realistycznych w epice -wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantastycznonaukowych i fantasy	-określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej -określa funkcję elementów fantastycznych w utworach współczesnych -wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego utworu fantastycznonaukowego i fantasy	-dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych -stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów -dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich
	-rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, powieść detektywistyczną, historyczną, obyczajową, podróżniczą, przygodową, sensacyjną, fantasy	-wskazuje cechy gatunkowe baśni, legendy, bajki, hymnu, przypowieści, mitu, opowiadania, noweli, powieści historycznej, obyczajowej, podróżniczej, przygodowej, sensacyjnej, fantasy	-wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich -omawia różnice między różnymi odmianami gatunkowymi powieści i opowiadania	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych i odmianach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji	-w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny -kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach

<ul style="list-style-type: none"> -wskazuje tytuł, podtytuł, motto, puentę utworu -wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> -nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu -wyjaśnia funkcję tytułu i punktu kulminacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> -dostrzega funkcję podtytułu, motta, puenty jako elementu konstrukcyjnego utworu -przedstawia prosty schemat rozwoju akcji 	<ul style="list-style-type: none"> -analizuje wpływ tytułu, podtytułu, motta, puenty na interpretację tekstu -omawia konstrukcję utworu literackiego 	<p>problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury</p>
<ul style="list-style-type: none"> -wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność -zna pojęcia: <i>dialog, monolog</i> -wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> -omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć <i>fabuła, wątek i akcja</i> -objaśnia znaczenia pojęć: <i>dialog, monolog</i> -odróżnia dialog od monologu 	<ul style="list-style-type: none"> -analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym -rozpoznaje retrospekcję -porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora -wskazuje w tekście dialogi i monologi 	<ul style="list-style-type: none"> -stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń -określa funkcję retrospekcji -omawia sposób zapisu dialogu w tekście -określa funkcję monologu 	
<ul style="list-style-type: none"> -zna pojęcia: <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i> 	<ul style="list-style-type: none"> -omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> -określa motywy działania bohatera -określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu -określa podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach 	
<ul style="list-style-type: none"> -zna pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa</i> -odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego 	<ul style="list-style-type: none"> -określa różne typy narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> -objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> -wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu 	
<ul style="list-style-type: none"> -wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego, epizodycznego 	<ul style="list-style-type: none"> -określa cechy bohaterów różnych typów -objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> -prezentuje swój pogląd na temat bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> -posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów 	

	-określa tematykę utworu	-omawia tematykę utworu	-określa i omawia problematykę utworu	-określa i omawia problematykę utworu	
	-zna pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i>	-objaśnia pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i>	-wskazuje wątek główny i wątki poboczne -używa funkcjonalnie pojęć: <i>wątek główny, wątek poboczny</i>	-wskazuje i nazywa różne wątki w utworze	
	-nazywa swoje reakcje czytelnicze -odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym -przedstawia dosłowną treść przypowieści	-opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich -rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach -rozpoznaje elementy ukrytej treści przypowieści	-opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury -odczytuje przenośne sensory prostych utworów -przedstawia ukrytą treść przypowieści	-opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury -funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń tekstów kultury -objaśnia sens przypowieści	
	-wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych	-określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych	-zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami	-komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków	
	-wypowiada się na temat utworu i jego znaczeń	-przedstawia własne rozumienie utworu	-uzasadnia swoje rozumienie utworu	-funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu	
	-podejmuje próbę interpretacji tekstów kultury	-wykorzystuje w interpretacji tekstów kultury własne doświadczenia	-wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich	-wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury i różnorodne konteksty	

	-wypowiada się na temat postaci literackiej, nazywa pozytywne i negatywne cechy bohatera	-wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń	-ocenia bohatera literackiego -komentuje sytuację	-posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji	
	-posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości (np. <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i>) w odniesieniu do treści omawianych utworów	-rozdziela pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich	-nazywa wartości ukazane w utworze -ustala hierarchię wartości bohatera	-odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury -używa nazw wartości w rozmowie o utworze i motywach działania bohaterów	
	-rozpoznaje tekst literacki -rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy	-rozpoznaje tekst informacyjny, publicystyczny i reklamowy -wymienia cechy artykułu prasowego	-odróżnia tekst literacki od informacyjnego -odróżnia tekst prasowy od literackiego -wskazuje cechy tekstu reklamowego	-określa funkcje tekstu literackiego, informacyjnego, prasowego, reklamowego	
	-wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	-odczytuje informacje wyrażone wprost	-dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	-odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio	
	-określa temat tekstu -używa pojęcia <i>morale</i> w odniesieniu do bajki	-wyciąga wnioski z tekstu -wskazuje morale bajek	-określa główną myśl tekstu -odczytuje morale bajek	-analizuje i interpretuje główną myśl tekstu -formułuje samodzielnie przesłanie i morale utworu	
	-objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i>	-wyodrębnia w tekście części kompozycyjne i dostrzega relacje między nimi	-określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia, akapitu	-omawia relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi	
	-wydobywa z tekstu wskazane informacje	-porządkuje informacje z tekstu	-odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	-hierarchizuje informacje	
	-rozpoznaje czytany utwór jako komiks	-wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru i	-charakteryzuje komiks jako swoisty tekst kultury -porównuje komiks z tekstem literackim	

			interpretacji	
	-odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego -odróżnia film od programu informacyjnego	-rozpoznaje różne teksty kultury -wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru	-nazywa twórczość przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)	-objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych
	-posługuje się terminami: <i>gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostium, rekwizyty, muzyka</i> w kontekście widowiska teatralnego -posługuje się pojęciami związanymi z filmem i widowiskiem telewizyjnym: <i>scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka</i>	-posługuje się terminami związanymi z teatrem zna pojęcie <i>znaki teatru</i> -wie, jak zbudowany jest scenariusz teatralny i filmowy -rozpoznaje wybrane gatunki filmowe -zna pojęcie <i>film kultowy</i>	-wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje wybranych znaków teatralnych -posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową -rozpoznaje wybrane gatunki filmowe -wyjaśnia pojęcie <i>film kultowy</i>	-rozpoznaje środki wyrazu teatralnego i określa ich funkcje -określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego -określa wybrane cechy gatunkowe filmu
	-zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i>	-objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych i teatralnych	-wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją filmową	-wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową

	-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja) -bierze udział w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich	-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks) -bierze udział w przygotowaniu scenek teatralnych na podstawie tekstów literackich	-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż) -odgrywa znaczące role w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich	-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką) -przygotowuje teatralne realizacje scenek na podstawie tekstów literackich	
II. Kształcenie językowe	-rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przymyki, spójniki	-rozpoznaje w tekście wykrzykniki i partykuły	-wskazuje różnice między różnymi częściami mowy	-określa funkcje różnych części mowy w tekście	-świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki
	-rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy -rozpoznaje bezokolicznik i formy osobowe czasownika	-nazywa nieodmienne części mowy -dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi -rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane -rozpoznaje nieosobowe formy czasownika	-odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych -rozumie funkcję nieosobowych form czasownika -rozpoznaje konstrukcje z zaimkiem zwrotnym <i>się</i>	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach -funkcjonalnie używa konstrukcji z zaimkiem zwrotnym <i>się</i>	-swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzeń i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych -funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu
	-rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika, przymiotnika i liczebnika	-rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka	-oddziela temat fleksyjny od końcówki	-określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennej części mowy w wypowiedzeniu	-swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji -przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i

-wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	-przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie	-poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika	-używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi	<p>ortografii</p> <p>-przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej</p> <p>-świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi</p> <p>-samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania</p>
-stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych	-przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	-stosuje poprawne typowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych	-stosuje poprawne trudne i nietypowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych	
-używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach -stopniuje przymiotniki i przysłówki	-rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata -poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki	-uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości -używa stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków	-używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy	
-rozpoznaje wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę	-rozumie znaczenie wyrazów poza zdaniem: wykrzyknika i partykuły	-poprawnie stosuje w wypowiedziach wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę	-określa funkcję wyrazów poza zdaniem	
-wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny -używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej	-poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny	-posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form	-zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny	

	-zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i>	-używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu	-używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	-używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
	-świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje	-stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi	-posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi	-podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się	
	-używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim, wyraz bliskoznaczny, antonim, wyraz przeciwstawny</i>	-wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami -tworzy antonimy podanych wyrazów	-świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami -stosuje w wypowiedziach antonimy	-funkcjonalnie stosuje synonimy i antonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi	
	-zna pojęcia <i>nadawca</i> i odbiorca wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych	-identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach	-identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej	-funkcjonalnie posługuje się terminami <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i> podczas interpretacji tekstów kultury	

	<p>-zna zasady pisowni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rz, ź, ó, u, h, ch,</i> - <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - wielką i małą literą - przyimków i wyrażeń przyimkowych - cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> - <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> - zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> - przedrostków i przyrostków 	<p>-stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rz, ź, ó, u, h, ch,</i> - <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - wielką i małą literą - przyimków i wyrażeń przyimkowych - cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> - <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> - zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> - przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów 	<p>-stosuje w większości wyrazów zasady pisowni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rz, ź, ó, u, h, ch,</i> - <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - wielką i małą literą - przyimków i wyrażeń przyimkowych - cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> - <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> - zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> - przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów 	<p>-stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>rz, ź, ó, u, h, ch,</i> - <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - wielką i małą literą - przyimków i wyrażeń przyimkowych - cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> - <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> - zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> - przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów 	
	<p>-zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem</p> <p>-stosuje cudzysłów i dwukropek</p>	<p>-stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń</p> <p>-stosuje nawiasy</p> <p>-zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych</p>	<p>-stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym</p> <p>-stosuje średnik</p>	<p>-stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym</p> <p>-stosuje poznane znaki interpunkcyjne w sposób celowy, ze świadomością ich funkcji</p>	
III. Tworzenie wypowiedzi	<p>-udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania</p> <p>-słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie</p>	<p>-krótko wypowiada się na podany temat</p> <p>-związany z otaczającą rzeczywistością</p> <p>-włącza się do rozmowy w kulturalny sposób</p>	<p>-wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury</p> <p>-reaguje na wypowiedzi innych rozmówców</p>	<p>-świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi</p> <p>-prezentuje własne stanowisko w rozmowie</p>	<p>-pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu</p> <p>-różne formy wypowiedzi</p> <p>-swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami</p>

	-rozpoznaje argumenty w wypowiedzi	-postępuje się argumentami w rozmowie	-rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz do emocji	-używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska	wyrazu w wypowiedziach ustnych -operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych
	-tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi -zna pojęcie <i>akapitu</i> i zasady budowania akapitów	-rozumie funkcję akapitów w kompozycji w wypowiedzi -stosuje akapity	-tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym -stosuje akapity, dostosowując je do założonej kompozycji wypowiedzi	-tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi -rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi	-w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi -zapisuje teksty w sposób przejrzysty z dbałością o stronę graficzną i kompozycję podkreśloną użyciem akapitów
	-tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	-tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	-tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	-tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe	-podejmuje działalność literacką i kulturalną -tworzy prezentacje multimedialne -redaguje twórcze, oryginalne teksty o charakterze reklamowym -wzorcowo recytuje teksty poetyckie i prozatorskie
	-rozpoznaje tekst o charakterze perswazyjnym	-rozpoznaje podstawowe środki perswazji	-wskazuje i nazywa podstawowe środki perswazji	-określa funkcję środków perswazji w tekstach reklamowych	

	-recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy	-artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu	-recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, napięciem emocjonalnym i następstwem pauz	-głosowo interpretuje tekst	
	-sporządza odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi -sporządza z pomocą nauczyciela plan swojej wypowiedzi	-sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi -tworzy plan twórczy prostej wypowiedzi	-stosuje jednolitą formę wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego -sporządza bogaty treściowo twórczy plan wypowiedzi	-dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego	
	-redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach	-tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu oraz notatkę graficzną	-rozplanowuje kompozycję układu treści i formy w notatce	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek	
	-tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu	-tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów -komponuje początek i zakończenie na podstawie tekstu	-tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu lub ilustracji	-tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów lub ilustracją	
IV.Samokształcenie	-czyta cicho ze zrozumieniem -czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	-czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	-czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści	-czytając głośno, przekazuje intencję tekstu	-zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność,

	-korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe)	-wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji	-selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych	-gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji	uczciwość, poszanowanie cudzej własności) -przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu -opisuje źródła internetowe -bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego -bierze udział w życiu kulturalnym regionu
	-korzysta z internetu w celach edukacyjnych -kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej	-rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu	-zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich	-postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań	
	-korzysta z zasobów szkolnej biblioteki	-zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	-korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i>	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji	
	-korzysta ze słownika ortograficznego -potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii i słowniku poprawnej polszczyzny	-zna budowę słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny -wyszukuje hasła w encyklopedii	-korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych i słownika poprawnej polszczyzny -korzysta z informacji zawartych w encyklopedii	-określa funkcje słowników -określa typy definicji słownikowych i ich swoistość -korzysta ze słowników <i>on-line</i>	
V.Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	-czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	-czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	-czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	-czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	-chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI – OCENY KOŃCOWOROCZNE

	Wymagania				
	Konieczne (ocena:dopuszczający)	Podstawowe (ocena:dostateczny)	Rozszerzone (ocena:dobry)	Dopełniające (ocena:bardzo dobry)	Ponadprogramowe (ocena:celujący)
I.Kształcenie literackie i kulturowe	-wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu -dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej	-omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu -wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach	-porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach epickich -analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy różnorodnych tekstów literackich -analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich	-interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym -podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych -rozpoznaje literackie gry z konwencją
	-zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> -wymienia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego	-odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości -omawia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego -zna pojęcia: <i>literatura fantastycznonaukowa</i> i <i>fantasy</i>	-odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości -wyjaśnia znaczenie elementów realistycznych w epice -wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantastycznonaukowych i <i>fantasy</i>	-określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej -określa funkcję elementów fantastycznych w utworach współczesnych -wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego utworu fantastycznonaukowego i <i>fantasy</i>	-dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych -stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów -dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich
	-rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, powieść detektywistyczną, historyczną, obyczajową, podróżniczą, przygodową, sensacyjną, <i>fantasy</i>	-wskazuje cechy gatunkowe baśni, legendy, bajki, hymnu, przypowieści, mitu, opowiadania, noweli, powieści detektywistycznej, historycznej, obyczajowej, podróżniczej, przygodowej,	-wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich -omawia różnice między różnymi odmianami gatunkowymi powieści i opowiadania	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych i odmianach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji	-w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny -kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach

		sensacyjnej, fantasy			problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury
	-zna pojęcia: <i>epitet, porównanie, przerośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, anafora, pytanie retoryczne, powtórzenie</i> i wyszukuje niektóre z wymienionych środków w tekście literackim	-rozpoznaje w tekście niektóre <i>epitety, porównania, przerośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i próbuje określić ich funkcję	-wskazuje w tekście literackim <i>epitety, porównania, przerośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i z pomocą nauczyciela określa ich funkcję	-objaśnia funkcje środków stylistycznych w czytanych utworach literackich	
	-wskazuje tytuł, podtytuł, motto, puentę utworu -wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu	-nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu -wyjaśnia funkcję tytułu i punktu kulminacyjnego	-dostrzega funkcję podtytułu, motto, puenty jako elementu konstrukcyjnego utworu -przedstawia prosty schemat rozwoju akcji	-analizuje wpływ tytułu, podtytułu, motto, puenty na interpretację tekstu -omawia konstrukcję utworu literackiego	
	-rozpoznaje wers, strofę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i>	-odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów -wskazuje rymy -rozpoznaje wiersz ciągły i stroficzny	-określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź -zna pojęcia <i>rymy męskie i żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne i niedokładne</i> - nazywa rodzaj wiersza	-używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz rymowy, bezrymowy, biały, ciągły, stroficzny</i> oraz <i>rymy i rytm</i> podczas analizy wiersza -omawia układ rymów w wierszu	
	-wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność	-omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć <i>fabuła, wątek i akcja</i>	-analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym -rozpoznaje retrospekcję	-stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń -określa funkcję retrospekcji	

	-zna pojęcia: <i>dialog, monolog</i> -wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu	-objaśnia znaczenia pojęć: <i>dialog, monolog</i> -odróżnia dialog od monologu	-porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora -wskazuje w tekście dialogi i monologi	-omawia sposób zapisu dialogu w tekście -określa funkcję monologu	
	-zna pojęcia: <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i>	-omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego	-określa motywy działania bohatera -określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu -określa podmiot liryczny	-charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach	
	-zna pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa</i> -odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego	-określa różne typy narracji w tekście	-objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście	-wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu	
	-wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego, epizodycznego	-określa cechy bohaterów różnych typów -objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny	-prezentuje swój pogląd na temat bohaterów	-posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów	
	-określa tematykę utworu	-omawia tematykę utworu	-określa i omawia problematykę utworu	-określa i omawia problematykę utworu	
	-zna pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i>	-objaśnia pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i>	-wskazuje wątek główny i wątki poboczne -używa funkcjonalnie pojęć: <i>wątek główny, wątek poboczny</i>	-wskazuje i nazywa różne wątki w utworze	

	<p>-nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>-odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym</p> <p>-przedstawia dosłowną treść przypowieści</p>	<p>-opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich</p> <p>-rozumie proste przerośne znaczenia w tekstach</p> <p>-rozpoznaje elementy ukrytej treści przypowieści</p>	<p>-opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury</p> <p>-odczytuje przerośne sensory prostych utworów</p> <p>-przedstawia ukrytą treść przypowieści</p>	<p>-opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury</p> <p>-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przerośnych znaczeń tekstów kultury</p> <p>-objaśnia sens przypowieści</p>	
	<p>-wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych</p>	<p>-określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych</p>	<p>-zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami</p>	<p>-komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków</p>	
	<p>-wypowiada się na temat utworu i jego znaczeń</p>	<p>-przedstawia własne rozumienie utworu</p>	<p>-uzasadnia swoje rozumienie utworu</p>	<p>-funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu</p>	
	<p>-podejmuje próbę interpretacji tekstów kultury</p>	<p>-wykorzystuje w interpretacji tekstów kultury własne doświadczenia</p>	<p>-wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich</p>	<p>-wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury i różnorodne konteksty</p>	
	<p>-wypowiada się na temat postaci literackiej, nazywa pozytywne i negatywne cechy bohatera</p>	<p>-wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń</p>	<p>-ocenia bohatera literackiego</p> <p>-komentuje sytuację</p>	<p>-posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji</p>	
	<p>-posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości (np. <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i>) w odniesieniu do treści omawianych utworów</p>	<p>-rozdziela pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich</p>	<p>-nazywa wartości ukazane w utworze</p> <p>-ustala hierarchię wartości bohatera</p>	<p>-odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury</p> <p>-używa nazw wartości w rozmowie o utworze i motywach działania bohaterów</p>	

	-rozpoznaje tekst literacki -rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy	-rozpoznaje tekst informacyjny, publicystyczny i reklamowy -wymienia cechy artykułu prasowego	-odróżnia tekst literacki od informacyjnego -odróżnia tekst prasowy od literackiego -wskazuje cechy tekstu reklamowego	-określa funkcje tekstu literackiego, informacyjnego, prasowego, reklamowego	
	-wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	-odczytuje informacje wyrażone wprost	-dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	-odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio	
	-określa temat tekstu -używa pojęcia <i>moralek</i> w odniesieniu do bajki	-wyciąga wnioski z tekstu -wskazuje moralek bajek	-określa główną myśl tekstu -odczytuje moralek bajek	-analizuje i interpretuje główną myśl tekstu -formułuje samodzielnie przesłanie i moralek utworu	
	-objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i>	-wyodrębnia w tekście części kompozycyjne i dostrzega relacje między nimi	-określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia, akapitu	-omawia relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi	
	-wydobywa z tekstu wskazane informacje	-porządkuje informacje z tekstu	-odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	-hierarchizuje informacje	
	-rozpoznaje czytany utwór jako komiks	-wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru i interpretacji	-charakteryzuje komiks jako swoisty tekst kultury -porównuje komiks z tekstem literackim	
	-odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego -odróżnia film od programu informacyjnego	-rozpoznaje różne teksty kultury -wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru	-nazywa twórczość przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)	-objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych	
	-posługuje się terminami: <i>gra aktorska, reżyseria, dekoracja,</i>	-posługuje się terminami związanymi z teatrem	-wyodrębnia różne elementy składające się	-rozpoznaje środki wyrazu teatralnego i określa ich	

	<p><i>charakteryzacja, kostium, rekwizyty, muzyka</i> w kontekście widowiska teatralnego</p> <p>-posługuje się pojęciami związanymi z filmem i widowiskiem telewizyjnym: <i>sce-nariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka</i></p>	<p>zna pojęcie <i>znaki teatru</i></p> <p>-wie, jak zbudowany jest scenariusz teatralny i filmowy</p> <p>-rozpoznaje wybrane gatunki filmowe</p> <p>-zna pojęcie <i>film kultowy</i></p>	<p>na widowisko teatralne, określa funkcje wybranych znaków teatralnych</p> <p>-posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową</p> <p>-rozpoznaje wybrane gatunki filmowe</p> <p>-wyjaśnia pojęcie <i>film kultowy</i></p>	<p>funkcje</p> <p>-określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego</p> <p>-określa wybrane cechy gatunkowe filmu</p>	
	<p>-zna pojęcie adaptacja utworu literackiego</p>	<p>-objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych i teatralnych</p>	<p>-wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją filmową</p>	<p>-wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową</p>	
	<p>-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)</p> <p>-bierze udział w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich</p>	<p>-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks)</p> <p>-bierze udział w przygotowaniu scenek teatralnych na podstawie tekstów literackich</p>	<p>-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż)</p> <p>-odgrywa znaczące role w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich</p>	<p>-dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką)</p> <p>-przygotowuje teatralne realizacje scenek na podstawie tekstów literackich</p>	
II.Kształcenie językowe	<p>-rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki</p>	<p>-rozpoznaje w tekście wykrzykniki i partykuły</p>	<p>-wskazuje różnice między różnymi częściami mowy</p>	<p>-określa funkcje różnych części mowy w tekście</p>	<p>-świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki</p>

-rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy -rozpoznaje bezokolicznik i formy osobowe czasownika	-nazywa nieodmienne części mowy -dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi -rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane -rozpoznaje nieosobowe formy czasownika	-odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych -rozumie funkcję nieosobowych form czasownika -rozpoznaje konstrukcje z zaimkiem zwrotnym <i>się</i>	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach -funkcjonalnie używa konstrukcji z zaimkiem zwrotnym <i>się</i>	-swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzi i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych -funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu -swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji -przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii
-rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika, przymiotnika i liczebnika	-rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka	-oddziela temat fleksyjny od końcówki	-określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu	-przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej -świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi -samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania
-wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	-przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie	-poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika	-używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi	-przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej -świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi -samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania
-stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych	-przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	-stosuje poprawne typowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych	-stosuje poprawne trudne i nietypowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych	-przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej -świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi -samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania
-zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i>	-rozpoznaje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik	-określa funkcje składniowe wyrazów w zdaniu	-wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu	-przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej -świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi -samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania

<p>-używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach -stopniuje przymiotniki i przysłówki</p>	<p>-rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata -poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki</p>	<p>-uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości -używa stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków</p>	<p>-używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy</p>	
<p>-rozpoznaje wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę</p>	<p>-rozumie znaczenie wyrazów poza zdaniem: wykrzyknika i partykuły</p>	<p>-poprawnie stosuje w wypowiedziach wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę</p>	<p>-określa funkcję wyrazów poza zdaniem</p>	
<p>-wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych -nazywa niektóre typy związków wyrazowych</p>	<p>-objaśnia pojęcia <i>związek zgody</i>, <i>związek rzędu</i>, <i>związek przynależności</i> -wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów</p>	<p>-używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody</i>, <i>związek rzędu</i>, związek przynależności -odróżnia różne typy związków wyrazowych</p>	<p>-używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań</p>	
<p>-rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>-używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących</p>	<p>-używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji</p>	<p>-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi</p>	
<p>-odróżnia zdanie pojedyncze i złożone -rozpoznaje równoważnik zdania</p>	<p>-rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i równoważnik zdania</p>	<p>-określa typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie -poprawnie stosuje równoważnik zdania</p>	<p>-określa funkcję zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych różnego typu -stosuje w praktyce językowej różne typy wypowiedzeń, dostosowuje je do celu wypowiedzi</p>	

-przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie	-przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie	-rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych	-wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
-wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny -używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej	-poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny	-posługuje się oficjalną nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością różnicowania tych form	-zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny	
-zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i>	-używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu	-używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	-używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
-świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje	-stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi	-posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi	-podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się	
-używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim, wyraz bliskoznaczny, antonim, wyraz przeciwstawny</i>	-wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami -tworzy antonimy podanych wyrazów	-świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami -stosuje w wypowiedziach antonimy	-funkcjonalnie stosuje synonimy i antonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi	
-zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba, akcent</i> -stosuje intonację zdaniową	-objaśnia różnicę między głoską a literą -zna reguły akcentowania w języku polskim	-określa funkcje głosek, liter, sylab -poprawnie stosuje zasady akcentowania -różnicuje intonację ze	-wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów	

		-stosuje intonację dostosowaną do celu wypowiedzi	względem na cel wypowiedzi	-poprawnie akcentuje słowa stanowiące wyjątki od podstawowych reguł akcentowania w języku polskim	
	-zna pojęcia <i>nadawca</i> i odbiorca wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych	-identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach	-identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej	-funkcjonalnie posługuje się terminami <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i> podczas interpretacji tekstów kultury	
	-zna zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków	-stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów	-stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów	-stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów	
	-zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	-stara się przestrzegać zasad dotyczących oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów	-stosuje w większości wyrazów zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów	-stosuje we wszystkich wyrazach zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów	

		zawartych w ćwiczeniach	zawartych w ćwiczeniach	zawartych w ćwiczeniach	
	-zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem -stosuje cudzysłów i dwukropek	-stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń -stosuje nawiasy -zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych	-stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym -stosuje średnik	-stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym -stosuje poznane znaki interpunkcyjne w sposób celowy, ze świadomością ich funkcji	
III. Tworzenie wypowiedzi	-udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania -słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie	-krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością -włącza się do rozmowy w kulturalny sposób	-wypowiada się logicznie na tematy związane z poznаныmi tekstami kultury -reaguje na wypowiedzi innych rozmówców	-świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi -prezentuje własne stanowisko w rozmowie	-pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi -swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych
	-rozpoznaje argumenty w wypowiedzi	-posługuje się argumentami w rozmowie	-rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz do emocji	-używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska	-operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych -w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi
	-tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi -zna pojęcie <i>akapitu</i> i zasady budowania akapitów	-rozumie funkcję akapitów w kompozycji w wypowiedzi -stosuje akapity	-tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym -stosuje akapity, dostosowując je do założonej kompozycji wypowiedzi	-tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi -rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi	-zapisuje teksty w sposób przejrzysty z dbałością o stronę graficzną i kompozycję podkreślona użyciem akapitów -podejmuje działalność
	-tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym,	-tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny,	-tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze,	-tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe	

	charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia		literacką i kulturalną -tworzy prezentacje multimedialne -redaguje twórcze, oryginalne teksty o charakterze reklamowym -wzorcowo recytuje teksty poetyckie i prozatorskie
	-rozpoznaje tekst o charakterze perswazyjnym	-rozpoznaje podstawowe środki perswazji	-wskazuje i nazywa podstawowe środki perswazji	-określa funkcję środków perswazji w tekstach reklamowych	
	-recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy	-artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu	-recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, napięciem emocjonalnym i następstwem pauz	-głosowo interpretuje tekst	
	-sporządza odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi -sporządza z pomocą nauczyciela plan swojej wypowiedzi	-sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi -tworzy plan twórczy prostej wypowiedzi	-stosuje jednolitą formę wypowiedzeń w zapisie planu ramowego i szczegółowego -sporządza bogaty treściowo twórczy plan wypowiedzi	-dba o zwięźłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego	
	-redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach	-tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu oraz notatkę graficzną	-rozplanowuje kompozycję układu treści i formy w notatce	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek	
	-tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu	-tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów	-tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi	-tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią	

		-komponuje początek i zakończenie na podstawie tekstu	opowiadania na podstawie tekstu lub ilustracji	poznanych utworów lub ilustracją	
IV.Samokształcenie	-czyta cicho ze zrozumieniem -czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	-czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	-czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści	-czytając głośno, przekazuje intencję tekstu	-zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) -przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu -opisuje źródła internetowe -bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego -bierze udział w życiu kulturalnym regionu
	-korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe)	-wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji	-selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych	-gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji	
	-korzysta z internetu w celach edukacyjnych -kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej	-rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu	-zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich	-postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań	
	-korzysta z zasobów szkolnej biblioteki	-zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	-korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i>	-funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji	
	-korzysta ze słownika ortograficznego -potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii i słowniku poprawnej polszczyzny	-zna budowę słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny -wyszukuje hasła w encyklopedii	-korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych i słownika poprawnej polszczyzny -korzysta z informacji zawartych w encyklopedii	-określa funkcje słowników -określa typy definicji słownikowych i ich swoistość -korzysta ze słowników <i>on-line</i>	
V.Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	-czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	-czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	-czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	-czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	-chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

